

Maakunnan kehittämisen näkökulma vuonna 2007

MITEN VARSINAIS-SUOMI MAKAA

TIIVISTELMÄ

MISTÄ SEURANNASSA ON KYSE

Maakunnan yhteinen toimintapolitiikka vauhdittaa alueen kehitystä. Siksi maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma laaditaan koko maakunnan yhteistyönä. Yhteiskunnassa tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Aika ajoin on tarpeellista katsoa missä mennään ja onko toimintaympäristössä tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden takia strategiaa tulee joiltakin osin tarkistaa.

Varsinais-Suomessa maakuntaohjelman seuranta tehdään toimenpiteittäin. Siitä osasta on tehty erillinen moniste. Lisäksi on laadittu tämä raportti, jossa asiaa tarkastellaan maakunnan kehitykseen nojautuen.

VARSINAIS-SUOMI ON MENESTYVÄ MAAKUNTA

Varsinais-Suomen voimassaoleva maakuntaohjelma hyväksyttiin maakuntavaltuustossa kesällä 2005. Ohjelman tärkeimpänä tavoitteena on alueen tasapuolinen kehittäminen. Menestyksen avaintekijöiksi on valittu osaamisen, elinkeinoelämän, maakunnan aseman, hyvinvoinnin ja ympäristön kehittäminen.

Varsinais-Suomen menestyi vuonna 2006 hyvin, jopa paremmin kuin edellisellä vuotena. Vientivetoisten avainalojen tuotanto on elänyt korkeasuhdanteessa, mikä on heijastunut suoraan työllisyyteen. Hyvä työllisyys- ja talouskehitys taas on antanut piristysruiskeen väestönkasvulle. Irtisanomisuutisilta ei kuitenkaan välttytty viime vuonnakaan vaikka talouden, työllisyyden ja väestönkasvun osalta kehitys oli asetettujen tavoitteiden mukaista.

Maakunnan kehitys on pääasiassa perustunut alueen omiin voimavaroihin. Valtionrahoituksen suurimmat voittajat sijaitsivat Itä- ja Pohjois-Suomessa. EU:lta yms. saatujen aluepoliittisten ym. määrärahojen merkitystä ei kuitenkaan voida vähätellä. Vuodesta 2000 huhtikuuhun 2007 on avustettu yli 3000 hanketta yhteensä 213 miljoonalla eurolla. Ilman näitä rahoja moni kehittämisen kannalta tärkeä hanke olisi jäänyt toteutumatta tai ainakin toteuttaminen olisi myöhästynyt monella vuodella.

Maakunnan korkean osaamisen selkärankana toimii kolme yliopistoa ja ammattikorkeakoulut. Turun yliopiston ja kauppakorkeakoulun konsortio nostaa alueen ennestäänkin korkeaa koulutusstatusta. Uusi osaamiskeskusohjelma perustuu klustereihin ja käsittää vuodet 2006 – 2013. Turku sai koordinoitavakseen HealthBio –Terveysten bioklusterin ja meriklusterin. Lisäksi ollaan mukana elintarvikekehityksen, matkailu- ja elämystuotannon ja Forest Industry Future klustereissa.

Maakunnassa on tällä hetkellä eniten pulaa ammatillisen koulutuksen saaneesta työvoimasta. Panostukset ammatillisen koulutuksen houkuttelevuuteen näkyvät niin työnantajien kuin kouluun hakeutuvien positiivisissa asenteissa. Kulttuurin alalla keskeisin hanke on ollut Turun kulttuuripääkaupunki 2011 –hanke, johon koko maakunta on panostanut.

Maakunnan elinkeinopolitiikassa positiivista on etenkin meriklusterin, bio-, ICT- ja elintarvikestrategioiden eteneminen. Turun bioklusteri on yritys-, tutkimus- ja koulutus pohjaltaan laaja. Yhteistyösopimuksia on laadittu kotimaisten lääkeyritysten ja kansainvälisten lääkejättien kanssa. ICT -alalla on panostettu etenkin ohjelmistotestaukseen. Elintarvikestrategian toteuttaminen jatkuu pienistä vaikeuksista huolimatta. Matkailua kehitetään vasta valmistuneen matkailustrategian pohjalta.

Maaseutupolitiikan tukena ovat kansallinen tukipolitiikka ja EU:n alueellinen maaseutuohjelma, joka ottaa huomioon alueen erityispiirteet. Ehkä positiivisinta on maatalouden ulkopuolisten pienyritysten tukimahdollisuudet. Saaristo-ohjelmaa on toteutettu kärkitoimialoille perustettujen työryhmien avulla. Leader -toimintatapa on vakiintumassa maaseudulla ja saaristossa normaaliksi pienimuotoiseksi ja verkottuneeksi paikallistason toimintatavaksi.

Maakunta on kehittymässä varteenotettavaksi Itämeren keskuksiksi. Vuonna 2006 perustetun Itämerikeskuksen toiminnan lisäksi yhteistyötä on tehty laajasti keskeisen Itämeren alueella sekä Puolan ja Venäjän kanssa. Kansallisessa aluepolitiikassa maakunta ei ole pärjännyt yhtä hyvin. Valtion toimintojen alueellistaminen on edennyt hitaasti. Meriklusterin kehittämisen kannalta tärkeää on merivoimien esikunnan siirtyminen Turkuun.

Maakunnan pääliikenneyhteydet ovat parantuneet tai korjaantumassa. Moottoritien E 18 rakentaminen etenee suunnitelmien mukaisesti ja Turku-Toijala –radan päällysrakenteen korjaaminen on alkanut. Merikuljetusten tukirangaksi suunniteltu Valtamerten moottoritiehanke etenee myönteisesti. Örön väylän toteuttaminen on kuitenkin vaikeuksissa valtion viranomaisten vastustuksen takia.

Laskelmien mukaan työvoimapula uhkaa maakuntaa. Koulutuksen aloituspaikkatarvelaskelmat tullaan uudistamaan. Lisäksi houkutellaan uutta työvoimaa mm. ulkomailta. Tähän varaudutaan parhaillaan laadittavalla maahanmuuttopoliittisella toimintaohjelmalla.

Kunnat laativat parhaillaan hallituksen käynnistämän kunta- ja palvelurakennuudistuksen edellyttämiä suunnitelmia. Varsinais-Suomen liitto on tukenut työtä koordinoimalla kuntien vastauksia ja tekemällä kuntarakennetta koskevan selvityksen.

Maakunnan hyvinvointipoliittista turvaverkkoa halutaan vahvistaa ennen kaikkea ongelmien ennakoinnin ja varhaisen puuttumisen osalta. Turun yliopiston perustama vuoden 2007 alusta toimintansa aloittanut Turun lapsi- ja nuorisokeskus on tässä työssä merkittävä pilari. Suurimmaksi puutteeksi koetaan ympärivuorokautisen sosiaalipäivystyksen puuttuminen useimmista kunnista mukaan lukien Turun kaupunki.

Lounais-Suomen ympäristöstrategian valmistuminen antaa entistä paremman pohjan ympäristöhankkeiden toteuttamiselle. Tärkeimpinä kysymyksinä esiin nousevat Saaristomeren tila ja luonnonsuojeluohjelmien toteuttaminen. Vaikka meren puhtauden puolesta on tehty paljon työtä, sen puolesta toimivaa Pro Saaristomeri –hanketta ei vielä ole saatu vakituisen rahoituksen piiriin. Luonnonsuojeluohjelmien toteuttaminen etenee valtion talousarvioon saatavien määrärahojen puitteissa.

Yhdyskuntahuollon keskeiset tavoitteet puhtaan pohjaveden tai tekopohjaveden saamisesta kaikille käyttäjille ovat toteutumassa. Turun seudun tekopohjavesihanke, Salon seudun vedenottohanke ja Kakolan puhdistamon rakentaminen etenevät myönteisesti.

Maakuntaohjelman toteuttaminen edellyttää aluepoliittisten toimien ja edunvalvonnan tehostamista. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmasta kehitetään maakuntabudjettia. Toimintapolitiikkaa uudistetaan lisäämällä ohjelmaan uusia hyväksytyjä linjaa vahvistavia toimenpiteitä. Kysymys on ennen kaikkea maakunnan edunvalvonnan ja maakunnallisen yhteistyön vahvistamisesta.

SAMMANDRAG

VAD HANDLAR UPPFÖLJNINGEN OM

Landskapets gemensamma handlingspolitik ger fart åt regionens utveckling. Av denna anledning görs landskapsöversikten och landskapsprogrammet upp i samarbete för hela landskapet. Det sker ständigt förändringar i samhället. Tidligt är det nödvändigt att se över vad som sker och om det inträffat sådana förändringar i verksamhetsmiljön, som ger anledning till att revidera strategin till någon del.

I Egentliga Finland görs uppföljningen av landskapsprogrammet via åtgärderna. En separat stencil har utarbetats om den delen. Dessutom har man utarbetat denna rapport, där frågan granskas med stöd av utvecklingen för landskapet.

EGENTLIGA FINLAND ÄR ETT LANDSKAP MED FRAMGÅNG

Det gällande landskapsprogrammet för Egentliga Finland godkändes i landskapsfullmäktige på sommaren 2005. Det viktigaste målet för programmet är ett neutralt utvecklande av landskapet. Som nyckelfaktorer för framgången har man valt en utveckling av kompetens, näringsliv, landskapets ställning, välfärd och miljö.

Egentliga Finland hade god framgång år 2006, t.o.m. bättre än året innan. Produktionen i de exportdominerade nyckelbranscherna har upplevt en högkonjunktur, vilket har återspeglats direkt på sysselsättningen. En bra utveckling för sysselsättningen och ekonomin har igen gett befolkningstillväxten en vitamininjektion. Dock har man ej kunnat undgå uppsägningsnyheter heller förra året, fastän utvecklingen för ekonomin, sysselsättningen och befolkningstillväxten var i enlighet med de ställda målen.

Landskapets utveckling har i huvudsak grundat sig på regionens egna resurser. De största vinnarna i fråga om den statliga finansieringen återfinns i östra och norra Finland. Man skall dock inte förringa betydelsen av de regionpolitiska m.fl. anslag som erhållits av EU o.d. Från år 2000 till april 2007 har över 3000 projekt biståtts med totalt 213 miljoner euro. Utan dessa pengar skulle mångt, med tanke på utvecklingen, viktigt projekt ha blivit ogenomfört eller åtminstone hade genomförandet blivit försenat med många år.

Ryggraden i landskapets höga kompetens utgörs av tre universitet och yrkeshögskolor. Konsortiet mellan Åbo universitet och handelshögskolan höjer ytterligare regionens redan tidigare höga utbildningsstatus. Det nya kompe-

tenscentrumprogrammet grundar sig på klustrar och omspannar åren 2006-2013. Åbo fick i uppdrag att koordinera bioklustret för hälsa - HealthBio och havsklustret. Vidare är man med i klustren för livsmedelsutveckling, turism- och upplevelseproduktion och Forest Industry Future.

I landskapet råder för närvarande mest brist på yrkesutbildad arbetskraft. Satsningarna på att göra yrkesutbildningen attraktiv kommer till synes i de positiva attityderna hos såväl arbetsgivarna som hos dem som söker till utbildningen. Det mest centrala projektet inom kulturens område har varit projektet Åbo som kulturhuvudstad 2011, på vilket hela landskapet har satsat.

Positivt inom landskapets näringspolitik har i synnerhet varit att havsklustret, bio-, ICT- och livsmedelsstrategierna framskridit. Åbos biokluster är omfattande i fråga om företags-, forsknings- och utbildningsbasen. Samarbetsavtal har ingåtts med inhemska läkemedelsföretag och internationella läkemedelsjättar. Inom ICT-branschen har man satsat i synnerhet på testning av programvara. Genomförandet av livsmedelsstrategin fortgår trots små svårigheter. Turismen utvecklas utifrån den turismstrategi som nyligen färdigställts.

Ett stöd för landsbygdspolitiken utgörs av den nationella stödpolitiken och EU:s regionala landsbygdsprogram, som beaktar områdets särdrag. Det kanske mest positiva är möjligheterna till stöd för småföretag utanför lantbruket. Skärgårdsprogrammet har genomförts med hjälp av arbetsgrupper som inrättats inom spetsbranscherna. Leader-handlingssättet håller på att etableras på landsbygden och i skärgården till ett småskaligt handlingssätt med nätverk på det lokala planet.

Landskapet håller på att utvecklas till ett Östersjöcentrum som bör beaktas. Utöver verksamheten hos det år 2006 inrättade Östersjöcentret har samarbete vida omkring bedrivits inom det centrala Östersjö-området samt med Polen och Ryssland. Inom den nationella regionpolitiken har landskapet inte klarat sig lika väl. Regionaliseringen av de statliga funktionerna har framskridit långsamt. Med tanke på utvecklandet av havsklustern är det viktigt att staben för marinen flyttas till Åbo.

Huvudtrafikförbindelserna i landskapet har förbättrats eller håller på att repareras. Byggandet av motorvägen E 18 framskrider enligt planerna och reparandet av belägningsstrukturen på järnvägen Åbo-Toijala har inletts. Det planerade projektet Världshavens motorväg som en ryggrad för sjötransporterna framskrider positivt. Förverkligandet av Öro-farleden befinner sig dock i svårigheter på grund av de statliga myndigheternas motstånd.

Enligt kalkylerna hotas landskapet av brist på arbetskraft. Kalkylerna för behovet av nybörjarplatser inom utbildningen kommer att förnyas. Vidare lockas ny arbetskraft bl.a. från utlandet. För detta bereder man sig som bäst genom att göra upp ett invandrarpolitiskt handlingsprogram.

Kommunerna utarbetar som bäst planer som förutsätts av den kommun- och servicereform som regeringen satt i gång. Egentliga Finlands förbund har understött arbetet genom att koordinera kommunernas svar och genom att företa en utredning om kommunstrukturen.

Det välfärdspolitiska skyddsnätet i landskapet önskar man förstärka framför allt för att förebygga och tidigt ingripa i problemen. Åbo center för barn- och ungdomsforskning som inrättades av Åbo universitet och inlett sin verksamhet från början av år 2007 utgör en betydande pelare i detta arbete. Som den största bristen uppfattas att man saknar en socialjour dygnet runt i de flesta kommuner inklusive Åbo stad.

Den färdigställda miljöstrategin för Egentliga Finland ger ett bättre underlag för att genomföra miljöprojekt. Som de viktigaste frågorna aktualiseras Skärgårdshavets tillstånd och genomförandet av miljövårdsprogrammet. Fastän mycket arbete har utförts för ett rent hav, har projektet Pro Skärgårdshavet ännu inte kunnat inlemmas med den ordinarie finansieringen. Genomförandet av naturskyddsprogrammet framskrider inom ramen för de anslag som skall erhållas från statsbudgeten.

De viktigaste målen inom samhällsservicen för att få ett rent grundvatten eller konstgjort grundvatten för alla förbrukare håller på att bli verklighet. Åbonejdens projekt för konstgjort grundvatten, Saloregionens vattentäktprojekt och byggande av Kakola reningsverk framskrider positivt.

Genomförandet av landskapsprogrammet förutsätter en intensifiering av de regionalpolitiska åtgärderna och intressebevakningen. Från landskapsprogrammets genomförandeplan utvecklas landskapsbudgeten. Handlingspolitiken förnyas genom att nya åtgärder, som förstärker den godkända linjen, fogas till programmet. Det är framför allt fråga om att förstärka landskapets intressebevakning och samarbetet i landskapet.

Maakuntaohjelman tavoitteet:

- maakunnan tasapuolinen kehittäminen
- työllisyyden parantaminen
- maakunnan säilyminen väestöltään kasvavana
- elinkeinoelämän toimintaedellytysten, mm. tarvittavan työvoiman turvaaminen
- panostaminen korkeaan osaamiseen ja innovaatioiden synnyttämiseen
- osallisuuden tukeminen
- monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden edistäminen
- ympäristövastuun lisääminen ja ympäristön tilan parantaminen

Maakuntaohjelman toimintalinjat

1. Osaamisella ja luovuudella varmistetaan maakunnan kilpailukyky
 1. Elinkeinoelämän kehittämisellä turvataan maakunnan menestyminen
 1. Varsinais-suomesta kehitetään merkittävä Itämeren keskus
 2. Lisätään aktiivisia toimenpiteitä hyvinvoinnin turvaamiseksi
- Ympäristöstä tehdään maakunnan vetovoimatekijä

Maakuntaohjelman teemat:

- V. 1998, Turusta vahva Itämeren keskus
- V. 1999, Saaristomeren tila kestäväälle tasolle (Pro Saaristomeri)
- V. 2000, Syrjästä toiminnan keskipisteeseen (SYKE 2004 –verkosto-projekti)
- V. 2001, Varsinais-Suomi yrittäjyyden ykköseksi
- V. 2003, Osaamisen juurruttaminen (OJU)
- V. 2005, Kulttuurin monet kasvat

Vuonna 2000 – 2007/huhtikuun Varsinais-Suomessa ohjelmarahoin tuetut projektit *:

Ohjelma	Päätökset	Avustus m€
EU:n tavoite 2	984	59,9
EU:n tavoite 3	320	63,5
VALMA	986	47,2
E-S – Viro Interreg	39	3,2
Interreg Saaristo	60	4,6
M. kehittämisraha	225	12,6
EQUAL	59	12,6
Leader +	338	7,3
ELMA	82	2,3
Yhteensä	3093	213,2

Ohjelmarahat eriteltynä maakuntaohjelman toimintalinjoittain

Toimintalinja	Päätökset	Avustus m€
- Osaaminen	619	71,0
- Yrittäjyys	813	90,7
- Asema ja infra	90	10,6
- Hyvinvointi	344	31,1
- Ympäristö	227	9,7
Yhteensä	3093	213,2

*

VALMA = EU:n alueellinen maaseutuohjelma

E-S = Etelä-Suomi

M. kehittämisraha = maakunnan kehittämisraha

ELMA = Etelä-Suomen maaseutuohjelma

1 ALUKSI

1.1 OHJELMAN STRATEGIA JA TOIMINTALINJAT

Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi 13.6.2005 Varsinais-Suomen maakuntaohjelman meneillään olevaksi valtuustokaudeksi. Ohjelma perustuu samanaikaisesti hyväksytyyn maakuntasuunnitelmaan, jonka visio on seuraava

Varsinais-Suomi on vuonna 2025 kilpailukykyinen eurooppalainen aluekeskus, jonka vahvuksina ovat luovuuteen perustuva verkostotalous ja logistinen osaaminen. Elinkeinoelämän tukirankana ovat uudistunut teknologiateollisuus tieto- ja viestintäteknikkaan ja biotieteisiin nojaavat alat, monipuolinen maaseutuyrittäjyys sekä kehittyneet palvelut. Koulutustaso on korkea ja maakunta voi ylpeillä merkittävällä yliopisto- ja koulutuskeskittymällään. Maakunnan vetovoiman veturina on Turku-Salo alue. Vetovoimatekijöitä ovat kilpailukyky, elinympäristö ja monipuoliset palvelut. monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus ovat maakunnan voima ja vahvuus.

Maakuntaohjelmalla alueen toimijat yhdessä pyrkivät vauhdittamaan Varsinais-Suomen kehitystä. Koska voimavarat ovat rajalliset, aluepoliittiset toimet on keskitetty painopisteisiin eli toimintalinjoihin, joiden uskotaan antavan maakunnalle kasvavaa hyvinvointia ja kilpailukykyä. Toimintalinjat keskittyvät osaamiseen, elinkeinoelämään, maakunnan asemaan, hyvinvointiin ja ympäristöön.

Maakunnan kehittäminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jossa on noudatettava yhteisesti sovittavia pelisääntöjä. Yhteiskuntavastuu korostuu seuraavissa ohjelman läpi kulkevissa teemoissa: elinkaariajattelu, yhteistyö, kestävä kehitys, tasa-arvo.

1.2 MILLÄ KEINAIN OHJELMAA TOTEUTETAAN

Maakuntaohjelmaa toteutetaan osana alueen toimijoiden jokapäiväistä työtä. Liitto on pyrkinyt tehostamaan työtä nimeämällä aika ajoin tärkeille toiminta-alueille teemoja, joihin on erityisesti panostettu. Asian kannalta keskeiset tahot on sidottu työhön allekirjoitetuihin ohjelasopimuksiin.

Ohjelman toteuttamista varten on valtion toimesta osoitettu resursseja:

- EU -ohjelmat ja niiden kautta saatavat varat
- kansalliset aluepoliittiset ja hankerahat

Korkeakouluille on annettu ns. kolmas tehtävä, mikä tarkoittaa velvollisuutta osallistua aluekehittämiseen. Valtion alueviranomaiset osallistuvat työhön oman toimialansa osalta. Seutukunnat ja kunnat osallistuvat aluekeskusohjelmien, seutuyhteistyökokeilujen ja kehittämishankkeiden kautta. Kaikki tämä edellyttää myös taloudellisia panoksia. Maakunnan liitolla aluekehittämisvi-

ranomaisena on tässä työssä erityinen tehtävä, koska se vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä. Liitto koordinoi alueellisten ohjelmien laatimista sekä tekee esityksen ja neuvottelee tarvittavien määrärahojen varaamisesta valtion talousarvioon.

Alueellisten ohjelmien kautta Varsinais-Suomessa on rahoitettu vuodesta 2000 lähtien yli 3000 hanketta. Niihin saatiin EU- ja /tai kansallista rahoitusta yhteensä 213 miljoonaa euroa. Hankkeilla oli maakuntaohjelman toteuttamisen kannalta olennainen merkitys. Suurimmat panostukset saatiin EU:n tavoite 3, VALMA:n ja tavoite 2 –ohjelmien kautta. Maakuntaohjelman toimintalinjoittain tarkasteltaessa eniten avustuksia kohdennettiin yrittäjyyteen ja vähiten maakunnan aseman ja infrastruktuurin kehittämiseen.

Ohjelmien lisäksi hankkeisiin on saatu rahoitusta myös muulla tavoin. Esimerkiksi Finnveralta ja Sitralta ohjautui paljon rahoitusta yrityshankkeisiin. Valtion ja kuntien budjeteista rahoitettiin mm. liikennehankkeita. Sosiaali- ja terveysalojen hankkeisiin oli varauduttu määrärahojen valtakunnallisissa kehittämisohjelmissa. Valtion budjetista rahoitettiin työllisyyden hoitoa. Ympäristöministeriö on tukenut mm. energiahankkeita ja vesihuoltoa. Suoraan EU:lta saatiin rahoitusta myös moniin hankkeisiin.

2 VIIME VUOSIEN KEHITYS

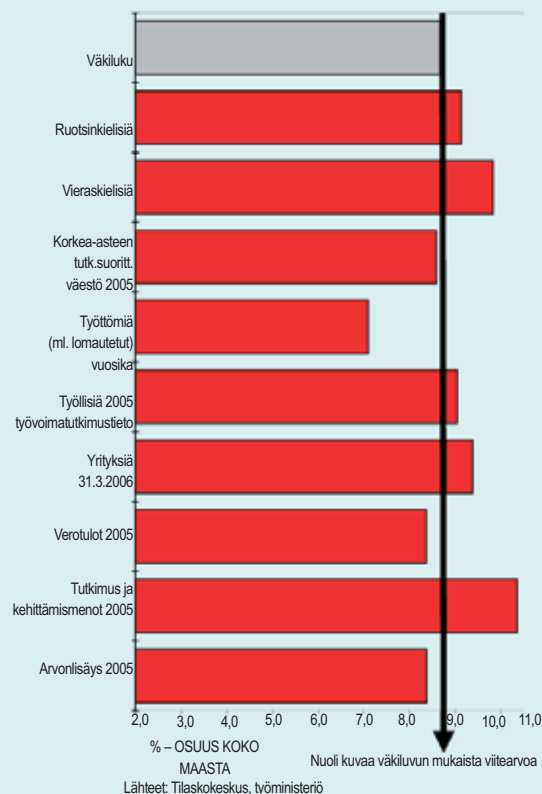
2.1 TALOUSKEHITYS VAHVAA

Viime vuonna elettiin taloussuhdanteen huipulla, joka selittyi pääasiassa metalliteollisuuden (ml. meriteollisuus) ja rakentamisen kasvulla. Teollisuuden liikevaihto oli viime vuonna 12 mrd. euroa, josta vientiteollisuuden osuus oli 60 %. Arvioiden mukaan maakunnan BKT kasvoi 6,6 % edellisestä vuodesta. Suhdannetilanteen ei odoteta heikkenevän Varsinais-Suomessa vuoden 2007 aikana, mutta kasvu hidastuu ja jää noin 4 %:iin, mikä on edelleen muuta maata nopeampaa.

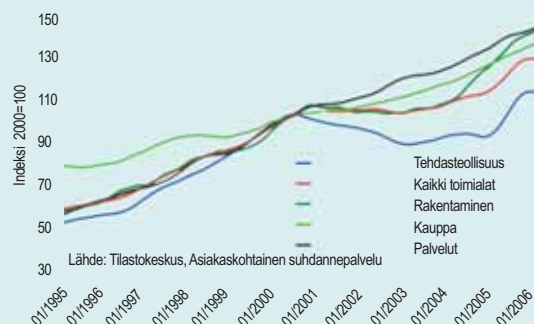
Laivateollisuus on aina ollut ja tulee varmasti olemaan vahva toimiala maakunnassa. Alan menestys ei heijastu vain Varsinais-Suomeen, vaan alihankintaketjujen ja yrittäjien verkottumisen myötä vaikutus ulottuu myös laajalti muualle Suomeen, erityisesti Uudellemaalle ja Satakuntaan. Ainoastaan 40 % alihankintaverkostosta sijaitsee Varsinais-Suomessa.

Myös muilla maakunnan avainaloilla vientivetoinen korkeasuhdanne jatkuu edelleen. Matkapuhelimien, koneiden ja laitteiden, lääkkeiden ja diagnostisten tuotteiden kysyntä on edelleen vahvaa. Vientiteollisuuden imussa myös teknisten palveluiden, henkilöstön välityksen ja muiden liike-elämän palveluiden kysyntä on ollut kasvussa. Rakennuslupien määrä on kuitenkin ollut laskussa, joten rakentamisen volyyymi tulee alenemaan.

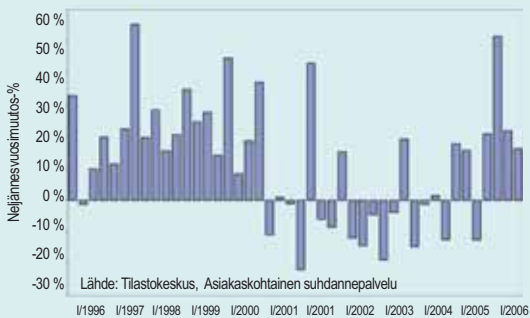
Maakunnan profiili 2006

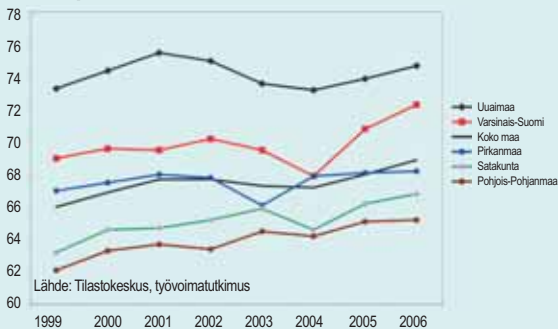
Liikevaihdon kehitys Varsinais-Suomessa

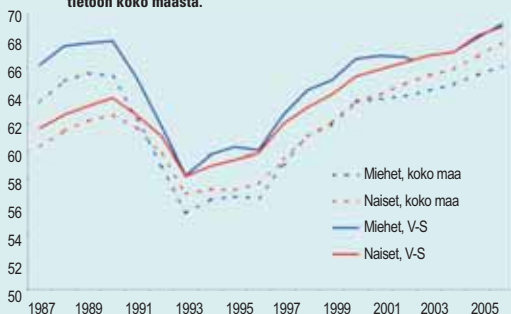
Teollisuuden viennin kehitys Varsinais-Suomessa

Työllisyysasteen kehitys Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan

45-64-vuotiaiden työllisyysasteen kehitys Vuoden 2006 luku on arvio perustuu työvoimatutkimuksen tietoon koko maasta.

2.2 TYÖLLISYYSKEHITYS POSITIIVISTA

Hyvä talouskehitys vaikutti suoraan myös työllisyyteen. Työttömyysaste laski viime vuonna selvästi alle 8 %:iin. Lasku jatkuu edelleen, mutta kuitenkin selvästi hitaampana kuin koko maassa keskimäärin. Myös seutukuntien ero työttömyydessä on kaventunut entisestään. Nuorten eli alle 25-vuotiaiden työttömien määrä vähentyi edellisvuodesta neljänneksellä. Nuorten työttömien määrä olikin nykyistä pienempi viimeksi vuonna 1990. Myös pitkäaikaisyöttömien määrä on alkanut vähentyä.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste nousi viime vuonna jopa 72,3 %:iin (vuosikeskiarvo). Ottaen huomioon tämän vuoden näkymät taloudessa ja työttömyydessä kuluvan vuoden aikana työllisyysaste nousee reilusti yli 73 %:iin. Naisten ja miesten välinen ero työllisyysasteessa on kaventunut lähes olemattomiin. Sukupuolten välisen eron kaventuminen johtuu pääasiassa 45-60-vuotiaiden naisten työllisten määrän kasvusta, mikä on ollut odotettua. Yli 45-vuotiaiden kohdalla naisten työllisyysaste onkin miehiä suurempi.

Talouden hyvästä kehityksestä ja työttömien määrän laskusta huolimatta Varsinais-Suomessa vuonna 2006 käydyissä yt-neuvotteluissa vähennettiin yhteensä 1 500 työpaikkaa, joista 75 % teollisuudesta. Rakennemuutosaloilla (elintarvike- ja elektroniikkateollisuus) yritykset keskittävät, rationalisoivat tai lopettavat toimintonsa niin Varsinais-Suomessa kuin muuallakin Suomessa. Irtisanottujen mahdollisuudet uudelleentyöllistymiseen ovat kuitenkin varsin hyvät. Aikuiskoulutuksella on kova kysyntä, jotta rakennemuutosalojen työvoima voidaan hyödyntää tehokkaasti aloilla, joissa työvoimasta on puutetta nyt ja tulevaisuudessa.

2.3 NUORTEN KOULUTUSTASO EI OLE NOUSSUSSA

Väestön koulutustasoa mitataan tutkinnon suorittaneiden osuudella. Sen perusteella näyttää koko maassa menevän kivasti, sillä koulutustaso nousee joka maakunnassa. Taso nousee automaattisesti "luonnollisen poistuman kautta", koska vanhemmissa ikäluokissa tutkinnon suorittaneiden osuus on todella alhainen. Tällä hetkellä maakunnan työikäisten koulutustaso on keskimäärin koko maan tasolla.

Huolia aiheuttaa kuitenkin se, että nuorten eli 20-24-vuotiaiden koulutustaso lähti nopeaan laskuun vuosituhaten vaihteessa, pojilla hieman aiemmin kuin tytöillä. Vuonna 2005 lasku näyttäisi kuitenkin pysähtyneen. Nuorten koulutustason laskua selittää se, että koulutuksen ulkopuolelle jää liikaa nuoria, lähes 12 % kaikista alueen 17-24-vuotiaista nuorista. Koulutuksen ulkopuolella ovat siis nuoret, joilla ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa eivätkä he ole opiskelijana missään oppilaitoksessa. Opintojen keskeyttäminen on yksi merkittävä

syy siihen. Vuonna 2005 ammatillisissa oppilaitoksissa 11,3 % keskeytti opintonsa. Osuus on koko maan arvoa selvästi suurempi. Keskeyttämisprosentit ovatkin suurimmat seuduilla, joissa koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä on suurinta, eli Salon ja Loimaan seuduilla.

Keskeyttämisen syyt tulisi selvittää tarkemmin ja ryhtyä toimenpiteisiin niiden ehkäisemiseksi. Uusien ammattirakenne- ja koulutustarvelaskelmien mukaan tulevaisuudessa tulee juuri olemaan pula ammatillisista osaajista.

2.4 VÄESTÖNKEHITYS

Maakunnan väestönkasvu oli usean vuoden ajan hidastumaan päin, mutta hyvä työllisyyskehitys imaisi osan työvoimaviroista takaisin tänne Suomen "nurkka-alueelle". Viime vuonna väkiluku kasvoi yli 2200 hengellä, mikä on huomattavasti enemmän kuin moneen vuoteen. Muuttovoittoa tuli reilut 1800 henkeä, josta puolet maan rajojen ulkopuolelta. Syntyneiden määrä pysyi edellisten vuosien tasolla.

Varsinais-Suomi muuttuu vuosi vuodelta väestöltään monikulttuurisemmaksi, sillä uussuomalaisien määrä on ollut kiihtyvässä kasvussa. Viime vuonna vieraskielisten määrä kasvoi yli 1000 hengellä. Eniten kasvoivat eestiä ja venäjää äidinkielenään puhuvien määrät. Tällä hetkellä vieraskielisiä on maakunnassa jo noin lähes 16 000 henkeä, joista vajaalla 12 000 hengellä on jokin muu kuin Suomen kansalaisuus. Ruotsinkielisten määrä on pysynyt vuosikaudet ennallaan (26 000).

Tonttipula ja korkojen nousu ovat hillinneet asuntokauppaa ja sen myötä asuntorakentamistakin. Ilmeisesti korkojen nousun myötä muutto Turun seudun reuna-alueille ei ole enää kiihtynyt aiempien vuosien tahtiin.

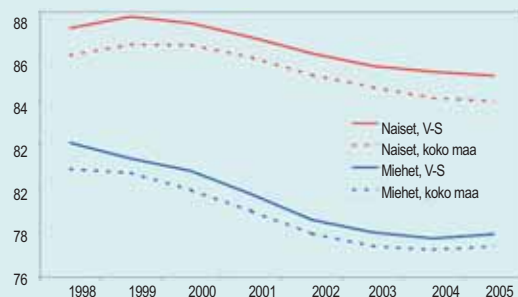
Lähteet: Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelun talouskatsaus 20.4.2007, Tilastokeskus (yritysrekisteri, työssäkäyntitilastot, työvoimatutkimuksen tilastot, tutkinnon suorittaneet, koulutuksen keskeyttäneet, väestötilastot), Sotkanet-tietokanta (koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat nuoret), OPM:n koulutustarjonta 2012 projektin tuottamat alustavat laskelmat koulutustarpeesta

3 MAAKUNTAOHJELMAN TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

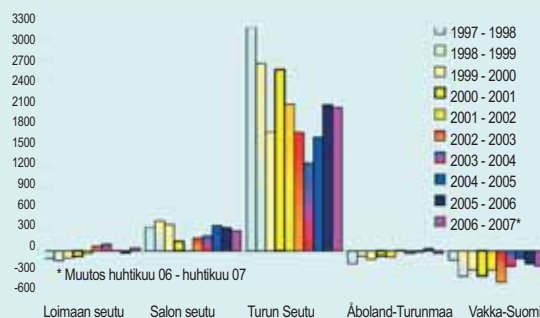
3.1 OSAAMISELLA JA LUOVUUDELLA VARMISTETAAN MAAKUNNAN KILPAILUKYKY

Osaaminen ja luovuus ovat maakunnan kilpailukyvyyn kannalta keskeisessä asemassa. Keskeisinä tukipilareina ovat korkeakoulu-, tiede- ja tutkimuskittymät. Turun yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun yhdessä toteuttama konsortio vahvistaa alueellista ja kansainvälistä vaikuttavuutta. Åbo Akade-

Nuorten koulutustaso eli tutkinnon suorittaneiden osuus 20-24-vuotiaiden ikäryhmässä

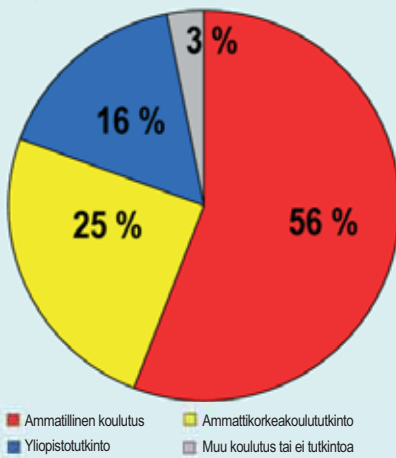
Väestönkehitys seutukunnissa

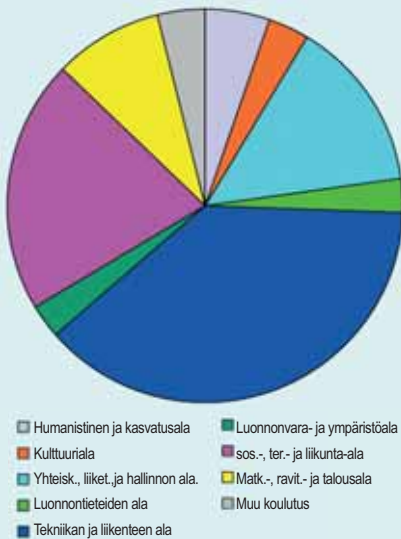
Turku Science Park on mukana seuraavissa klustereissa:

- HealthBio – Terveystieteiden bioklusteri,
- Elintarvikekehityksen klusteri,
- matkailu ja elämys tuotanto,
- meri-klusteri
- Forest Industry Future.

Nuorten koulutuksen aloittajatarpeen jakauma eri koulutustasoilla

Nuorten koulutuksen aloittajatarvekoulutusaloittain

Aloittajatarve perustuu maakunnissa laadittuihin alueellisiin ammatirakennesuunnitelmiin, joiden perusteella OPH on laskenut nuorten koulutuksen aloittajatarpeet maakunnittain.

millä on ruotsinkielisenä yliopistona jo nyt erityistä kansallista merkitystä. Korkean osaamisen yhtenä tukena ovat olleet monet maisteriohjelmat.

Valtioneuvoston kaudelle 2007-2013 vahvistamat osaamisklusterit ja osaamiskeskukset tarjoavat jatkoon maakunnan korkean osaamisen aikaisemmalle kehittämistoiminnalle. Varsinais-Suomi sai koordinoitavakseen maakunnan strategian kannalta tärkeät HealthBio – Terveystieteiden bioklusterin (Turun Biolaakso Oy) ja meri-klusterin (Turun koneteknologiakeskus Oy). Maakunta on mukana myös elintarvikekehityksen, matkailun ja elämys tuotannon sekä Forest Industry Future -klustereissa. Koska maakunnalle tärkeä ICT -osaamisalalle ei saatu osaamiskeskusta, Turku Science Park/ICT Turku Oy jatkaa sen kehittämistä ilman statusta. Luovien toimialojen kehittämisvastuu on siirtynyt Turun seudun kehittämiskeskukseen.

Maakunnan monista osaamiseen liittyvistä kehittämishankkeista ehkä eniten tukea tarvitseva Piikkiöön perustettava maa- ja puutarhatalouden sekä kasviologiaan keskittyvä vierailija- ja kongressikeskuksen rakentaminen sekä kansallinen ihmisoikeusinstituutti. Aasian tutkimuskeskus Centre for East Asian Studies aloitti toimintansa Turun yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yhteydessä vuoden 2005 alussa (3-vuotinen professuuri). Pohjoismainen tutkimus- ja innovaatiokeskus Nordforskin saaminen maakuntaan ei ole edennyt eikä ole tässä vaiheessa ajankohtainen. Maakuntakorkeakoulua ei ole saatu vakiinnutettua, vaan se elää edelleenkin tilapäisen rahoituksen varassa.

Maakunnassa on pulaa ammatillisen koulutuksen saaneesta työvoimasta. Tilannetta on autettu pyrkimällä lisäämään alojen arvostusta ja vetovoimaa erilaisilla teemaprojektilla ja yrittäjyyskasvatuksella. Viime vuosien toteutunut kehitys edellytti väestö- ja työpaikkasuunnitteiden tarkistamista. Alustavat koulutuslaskelmat, jotka on tuotettu OPM:n koulutustarjonta 2012 –projektissa, osoittavat, että pula ammatillisista osaajista pahenee tulevaisuudessa.

Viime vuosina on panostettu kulttuuriin. Kulttuuristrategian periaatteita on täsmennetty kunta-, seutukunta- ja maakuntatasolla. Kulttuuri on ollut maakunnan teeman aihe vuosina 2005-2007 keskeisimpänä haasteena Turun kulttuuripääkaupunkihanke 2011, josta on tarkoitus tehdä koko maakunnan voimannäyte. Taiteen merkitys alueen voimavarana on alkanut saada tunnustusta, esimerkiksi niin sanotun prosenttiperiaatteen yleistäminen.

Avautuvat työpaikat (työpaikkojen muutos + poistumat) koulutusaloittain 2005-2020

Koulutusala	Muutos	Poistuma	Yht.	Muutos	Poistuma	Yht.
Humanistinen ja kasvatusala	1 137	3 458	4 594	12,82 %	38,99 %	51,80 %
Kulttuuriala	472	2 591	3 063	7,25 %	39,81 %	47,06 %
Yhteisk., liiket. ja hallinnon ala	-2 024	14 386	12 362	-5,68 %	40,34 %	34,66 %
Luonnontieteiden ala	690	1 879	2 569	12,28 %	33,42 %	45,70 %
Tekniikan ja liikenteen ala	4 015	29 705	33 719	5,49 %	40,59 %	46,08 %
Luonnonvara- ja ympäristöala	-2 774	5 192	2 418	-27,86 %	52,16 %	24,29 %
Sos.-, terv.- ja liikunta-ala	6 655	11 686	18 341	22,81 %	40,05 %	62,85 %
Matk.-, ravit.- ja talousala	750	7 328	8 078	4,06 %	39,72 %	43,78 %
Muu koulutus	207	3 225	3 433	2,62 %	40,72 %	43,34 %
Yhteensä	9 128	79 450	88 578	4,67 %	40,67 %	45,34 %

3.2 ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMISELLÄ TURVATAAN MAAKUNNAN MENESTYMINEN

Elinkeinoelämän menestyminen edellyttää toimivia palveluita ja toimenpiteiden yhdenmukaisuutta. Työ on vielä kesken, koska maakunnan yhteistyöryhmän elinkeinojoaston toiminta ei vielä ole päässyt kunnolla käyntiin. Maakuntaa on markkinoitu aktiivisesti vuosittain julkaistavan esitteen avulla ja sen lisäksi yksittäisin toimenpitein.

Varsinais-Suomi on vihdoinkin saamassa pääomarahaston, minkä varoilla voisi tukea alkuvaiheessa olevia yrityksiä. Valtio on varannut hanketta varten oman osuutensa määrärahoista, kuntien osuus puuttuu. Kuntien rahoituksen osalta Turku on ratkaisevassa asemassa. Keräys on alkamassa kevään aikana Aboa Venture Management Oy:n johdolla.

Maakunnassa on panostettu eri alojen klusteri- ja strategiatyöhön. Parhaillaan laaditaan hyvinvointiklusteria. Bio-, ICT- ja elintarvikestrategioiden toteuttaminen on edennyt hyvin. Turun bioklusteriin kuuluu n. 80 alan yritystä sekä koulutus- ja tutkimuskeskuksia. ICT -alalla on panostettu etenkin ohjelmistotestaukseen. Elintarvikestrategian toteuttaminen jatkuu myönteisenä, joskin strategian mukainen elintarviketalon ei näillä näkymin toteudu.

Varsinais-Suomen matkailustrategia valmistui vuoden 2006 alkupuolella ja sen toteuttaminen on käynnissä. Turku Touringista kehitetään vahvaa maakunnallista toimijaa. Seutukunnat ovat solmineet sen kanssa yhteistyösopimukset. Turku Touring sai vuoden 2007 alusta tehtäväkseen vastata osaamiskeskusohjelmaan kuuluvasta matkailu- ja elämysklusterin toiminnasta Turussa.

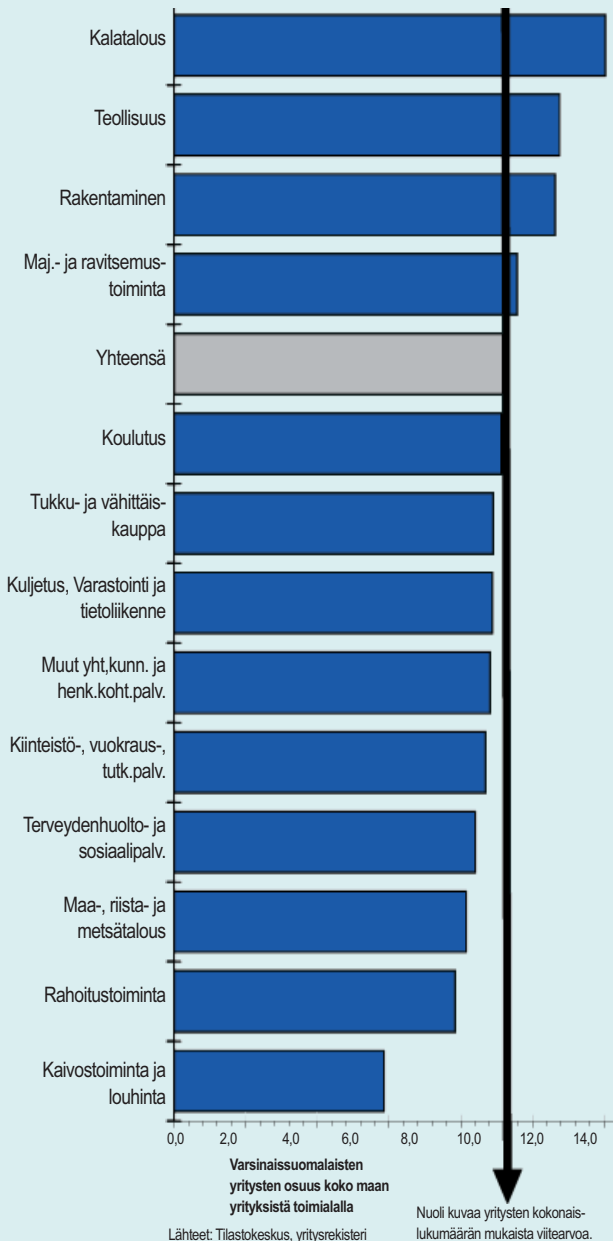
Maaseudulle laadittiin laajassa yhteistyössä selvitys "Varsinais-Suomen maaseudun nykytila ja tulevaisuus", joka oli pohjana EU:n alueellista maaseu-

Matkailualan työpaikkojen kehitys Varsinais-Suomessa

(Lähde: luotain.fi)

1995	2000	2005
3128 henk.	4222 henk.	4310 henk.

Varsinais-Suomen yritysprofili 2005 eli Varsinais-Suomen osuus koko maan yrityksistä toimialoittain

tuohjelmaa valmisteltaessa. Paikalliset toimintaryhmät ovat laatineet uudet toimintasuunnitelmansa.

Saaristo-ohjelmaa on toteutettu kärkitoimialoille perustettujen työryhmien avulla. Näistä on syytä mainita ainakin Saaristoliikenteen neuvottelukunta, Pro Saaristomeri-ohjelman johtoryhmä ja Saariston Rengastien kehittämissä. Linnakesaarityöryhmässä on pyritty löytämään korvaavia vaihtoehtoja puolustusvoimain henkilöstövähennyksille Gyltössä, Utössä ja Örössä.

Saariston kehittämisen keskeisimpiä edellytyksiä on puhdas meri. Pro Saaristomeri -työtä ei lupauksista huolimatta ole saatu vakinaistettua. Vakinaistaminen on luvattu v. 2009. Ympäristöviranomaiset ovat myöntäneet ja edelleen luvanneet vuodelle 2007 avustuksia septitankkilaitteiden hankintaa varten. Matkailun kehittämisessä ympärivuotiseksi on otettu pieniä edistysaskeleita. Yhtenä virstanpylväänä on syytä mainita Korpoström, josta on tulossa merkittävä saaristokeskus. Suunnitteilla olevasta hotellirakennuksesta saataisiin kaivatut yöpymispaikat.

Turunmaan, Ahvenanmaan ja Tukholman saaristojen yhteistyö on tiivistynyt.

3.3 VARSINAIS-SUOMESTA KEHITETÄÄN MERKITTÄVÄ ITÄMEREN KESKUS

Varsinais-Suomesta on kehittämässä varteen otettava keskus Itämerellä. Turkuun perustettiin kesällä 2006 Itämerikeskus, Centrum Balticum -säätio, läntisen Suomen yhteisin ponnistuksin. Keskus aloitti toimintansa tämän vuoden alusta, ensimmäisenä painopisteenä on EU:n meripolitiikka.

Itämeren alueen yhteistyötä tehdään monen eri organisaation puitteissa. Viime vuonna panostettiin erityisesti yhteistyöhön Tukholman ja Puolan kanssa. Yhteistyö Viron ja Venäjän kanssa jatkuu muissa muodoissa. Itämeren keskisten alueiden yhteistyön kannalta tärkeää on tänä vuonna valmistuva Central Baltic –ohjelma.

Valtion toimintojen alueellistaminen on edennyt hitaasti. Merivoimien esikunnan siirtyminen Turkuun etenee päätetyllä tavalla. Verohallinnon ja rikosten täytäntöönpanoa koskevan hallinnon kohdalla on päätetty eräiden toimintojen siirtämisestä Turkuun. Merenkulupiiri on lakkautettu, vaikka toiminnot jatkuvat Turussa.

Liikennejärjestelmää kehitetään maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja seudullisten suunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmat ovat valmiit tai valmistumassa. Turun matkakeskus sijoitettaneen tulevaisuudessa ratapiha-alueen ja linja-autoaseman tuntumaan.

Maakunnan kilpailukyyn kannalta tärkeä merten moottoritie, Nordic Triangel Sea Motorway –hankeen suunnittelu on edennyt myönteisesti. Se sisältää

mm. junalauttaliikenteen kehittämistä Turun ja Tukholman välillä. Moottoritien E18 Muurla-Lohja – yhteysväli valmistuu marraskuussa 2008. Kantatiellä 40 tehdään parannustöitä. Kaarinan läntisen ohikulkutien suunnittelu etenee. Salon itäisen ohikulkutien yleissuunnitelma on valmistunut.

Turku-Toijala -rataosuuden yli-ikäisen päällysrakenteen uusiminen on käynnistynyt. Työ valmistunee tämän vuoden syksyyn mennessä. Nopean Turku-Helsinki –radan suunnittelua Salo-Lohja välillä ollaan aloittamassa. Parhaillaan aloitetaan Turku-Loimaa ja Turku-Salo -rataosille selvitystä paikallisjunaliikenteen toteuttamisedellytyksistä. Maakunnan tavoitteena on kehittää maakunnallinen joukkoliikennejärjestelmä, jonka runkona toimii paikallisjunaliikenne.

Maakunnan suurimpien satamien (Turku, Naantali, Uusikaupunki) yhteistyö on hyvää, etenkin markkinoinnissa. Naantalin satamayhteyden (2007) ja Turun satamayhteyden (2009) parantaminen avaavat mahdollisuuksia uusille kuljetuksille. Öron väylä sisältyy väylien palvelutaso ja turvallisuus -teemapakettiin. Valtion viranomaisten erilaiset intressiritiriidat ovat johtaneet siihen, ettei kaikin puolin perusteltua hanketta ole toistaiseksi saatu toteutettua.

Turun lentoasemalla on kehittämispotentiaalia matkustajaliikenteessä. Toiminta rahtiliikennekeskuksena on edennyt.

Saariston Rengastietä ei vielä ole saatu vakinaistettua. LVM ja Merenkululaitos ovat alustavasti lupautuneet rahoittamaan liikennöintiä, jolla turvataan nykyinen palvelutaso.

Maakunnallinen energiatase- ja suunnitelma valmistuvat tänä vuonna. Maakaasuputken rakentamiseen on varauduttu maakuntakaavassa. Rakentamisesta ei ole päätöstä. Tuulivoimalaselvitys on valmis. Alueiden sijoittuminen ratkaistaan maakuntakaavassa. Yksittäisiä bioenergiahankeita on ympäri maakuntaa.

Maakunnan laajakaistastrategia on toteutunut melko hyvin. Vielä jäljellä olevat katvealueet saadaan verkon piiriin lähiaikoina. Tietoyhteiskuntastrategia on vanhentunut ja lienee tarkoituksenmukaista laatia sille jatko.

3.4 LISÄTÄÄN AKTIIVISIA TOIMENPITEITÄ HYVINVOINNIN TURVAAMISEKSI

Maakunnan hyvinvointipolitiikassa on korostettu peruspalvelujen merkitystä. Kansalliset terveydenhuollon ja sosiaali-alan kehittämishankkeet päättyvät kuluvana vuonna. Sosiaali-alan maakunnallinen johtoryhmä on pystynyt hoitamaan alan hankekoordinaatiota ja kehittämistoimintaa resurssit huomioon ottaen melko hyvin. Terveydenhuollon alueellisen johtoryhmän toiminta jäi viime vuosina muodolliseksi.

Centrum Balticumin –säätiön perustaja jäseniä ovat:

- Turun, Uudenkaupungin, Rauman, Porin ja Vaasan kaupungit
- Varsinais-Suomen liitto
- Turun yliopiston säätiö, Turun kauppakorkeakoulun tukisäätiö ja Åbo Akademi

Pendelöivien eli asuinkunnan ulkopuolella työssäkäyvien määrän kehitys Varsinais-Suomessa

	1970	1980	1990	2000	2004	Muutos 70-04
Työlliset	184 442	193 068	201 929	197 908	199 819	15 377
Pendelöivät työlliset	29 314	40 884	60 474	69 547	76 629	47 315
Osuus työllisistä	15,9	21,2	29,9	35,1	38,3	22,5

	2004	2005	2006	Muutos 2004 - 2006
Ulkomaalaisia	10 942	11 131	11 701	759
Vieraskielisiä	13 548	14 378	15 411	1 863
Suurimmat kieliryhmät				
Venäjä	3 297	3 446	3 594	297
Eesti	1 212	1 366	1 545	333
Arabia	1 151	1 208	1 251	100
Albania	1 139	1 172	1 249	110
Kurdi	870	967	1 069	199
Englanti	598	624	672	74
Vietnam	545	547	566	21
Somali	460	474	510	50
Kiina	409	412	451	42
Persia	310	351	407	97
Serbokroatia	363	359	360	-3
Saksa	303	329	350	47
Espanja	275	285	306	31
Thai	224	259	290	66
Bosnia	217	250	279	62
Turkki	194	212	234	40
Ranska	159	170	167	8
Puola	114	126	156	42
Romania	141	142	155	14
Italia	97	105	120	23
Unkari	100	95	100	0
Muut kielet yhteensä	1 370	1 479	1 580	210

	2001	2002	2003	2004	2005	Muutos 01 - 05	
						abs	%
Varsinais-Suomi	935	917	870	907	972	37	4,0
Turun seutu	717	709	691	698	739	22	3,1
Vakka-Suomi	91	92	49	61	70	-21	-23,1
Salon seutu	74	72	81	104	108	34	45,9
Åboland-Turunmaa	21	17	17	16	17	-4	-19,0
Loimaan seutu	32	27	32	28	38	6	18,8

Lähde: Sotkanet-tietokanta

Työvoimapula uhkaa hyvinvointitoimialaa johtuen mm. alueen ikärakenteesta. Maakunta tarvitsee lisää väestöä joko muualta Suomesta ja/tai ulkomailta. Maahanmuuton hallitsemiseksi parhaillaan laaditaan maahanmuuttopoliittista toimintaohjelmaa. Kotouttamisen vahvistamiseksi työhön on otettu mukaan myös maahan muuttajia.

Työvoimatarpeeseen voidaan vaikuttaa lisäämällä työn mielekkyyttä ja työssä jaksamista. Maakunnallisella tasolla tilanteeseen on pyritty vaikuttamaan lähinnä projektein.

Eduskunta on hyväksynyt kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevan puiteläin. Lain toteuttamisen ensimmäisessä vaiheessa tehtiin kunnille peruskysymyksiä, joihin vastaamisesta liitto huolehti apunaan koordinaatioryhmä. Kuluvana keväänä valmistui maakunnan alue- ja palvelurakennetta kuvaava julkaisu uudistustyön pohjaksi. Liitto on myös kartoittanut uudistusta koskevan tilanteen alueellaan.

Salo ja Vakka-Suomi voivat palvelurakennemuutoksessa hyödyntää tekemiään hyvinvointipoliittisia ohjelmia. Muissa seutukunnissa tukena ovat ainoastaan laaditut erillisselvitykset.

Turun yliopisto perusti Turun lapsi- ja nuorisokeskuksen vuoden 2007 alusta lukien. Hankkeessa ovat mukana kaikki maakunnan yliopistot ja korkeakoulut sekä myös muita tahoja.

Sosiaalialan osaamiskeskukset perustettiin kunnissa tapahtuvan alan kehittämistyön tueksi. Keskukset eivät ole pystynyt vakiinnuttamaan asemaansa odotetulla tavalla. Merkittävämpänä syynä on alhainen perusrahoitus ja STM:n tuen puuttuminen.

Vakka-Suomen äkillisen rakennemuutoksen alueen kehittämiseen on saatu kiitettävästi kansallisia yritystukia, mikä on heijastunut alueen kehittämiseen myönteisesti. Liiton esityksestä huolimatta Korppoon kunta ei saanut ko. statusta, vaikka tilanne kunnassa olisi sitä edellyttänyt.

Työvoimatoimistojen kehittäminen työnhaku- ja työvoiman palvelukeskukseksi on edennyt hitaasti. Turun työvoiman palvelukeskus toimii väliaikaisen rahoituksen turvin. Salon työvoiman palvelukeskus aloitti v. 2007 toimintansa työministeriön rahoituksella. Nuorten työpajatoimintaa ei ole saatu normaali-rahoituksen piiriin.

Ihmisten hyvinvoinnille on tärkeää turvallisuus ja osallisuus. Useat kunnat ovat panostaneet lastensuojeluun ja perhetyöhön. Itä-Turun yhteisöohjelmointia laajennetaan Turun kaupunkiseutua koskevaksi. Suurimpana puutteena on ympärivuorokautisen sosiaalipäivystyksen puuttuminen useimmista kunnista, mukaan lukien Turun kaupunki.

3.5 YMPÄRISTÖSTÄ TEHDÄÄN MAAKUNNAN VETOVOIMATEKIJÄ

Lounais-Suomeen ja maakuntaan on laadittu ympäristöstrategia ympäristöyh-teistyön ja ympäristöasioiden kehittämiseksi. Strategian pohjalta laadittiin vuoden 2006 aikana ympäristöohjelma, johon kirjattiin konkreettiset toimenpi-teet ja toimijat sekä aikataulu tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristöstrategian tärkeimpiä hankkeita on Saaristomeren tilan parantami-nen. Vaikka asian puolesta tehty työ on tunnustettu, Pro Saaristomeri -hanket-ta varten ei vielä ole saatu vakinaisia resursseja. Vuonna v. 2006 vietettiin "Saaristomeri 2006" -teemavuotta. Suojelijana oli tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Maakunnan tärkeimmät vesihankkeet ovat myötätuulessa. Turun seudun teko-pohjavesihankkeelle on myönnetty ympäristölupa. Arvion mukaan hanke val-mistuu vuonna 2010. Salon seudun vedenottohankkeelle on saatu korkeimman hallinto-oikeuden lupa. Turun Kakolan puhdistamohanke etenee suunnitelmi-en mukaisesti. Jätevesiasetuksen täytäntöönpano on helpottunut haja-asu-tusalueita koskevan jätevesiselvityksen valmistuttua tämän vuoden alussa.

Hyväksytyjen suojeluohjelmien ja Suomen Natura 2000 -verkoston toteutta-minen etenee ministerivaliokunnan hanketta varten hyväksymän rahoitusoh-jelman puitteissa. Varsinais-Suomessa on vielä jäljellä paljon toteutumattomia ohjelma-alueita, joten rahoitusta tarvitaan jatkossakin. Luonnonarvokauppaa koskevaa kokeiluhanketta toteutetaan Lounais-Suomen metsäkeskuksen alu-eella.

Maakuntakaavoituksella on pyritty eheyttämään maakunnan yhdyskuntara-kennetta. Myönteistä kehitystä on havaittavissa eri puolilla maakuntaa. Turun seudulla viisikkokuntien yleiskaavayhteistyöllä on pitkä perinne, mutta merkit-tävät muutokset alueella eivät ole todennäköisiä.

Varsinais-Suomeen on laadittu arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Vaikka maa-kunnassa on inventoinnein, avustuksin, kaivauksin yms. keinoin luotu perustaa kulttuuriympäristön säilyttämiselle ja uudelleen käytölle, ohjelman sisäistä-miseen kunnissa tulee vielä panostaa. Turun Tuomiokirkon keskiaikaisen ympäristön kunnostamiseen saadaan varoja v. 2006 valmistuneesta EU:n kil-pailukyky- ja työllisyysohjelmasta.

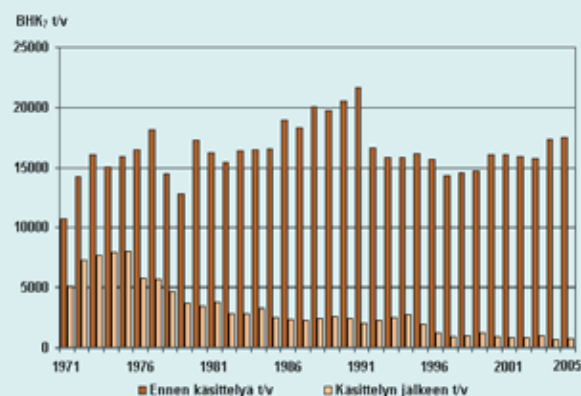
Kansalaisten viihtyvyyden kannalta ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksilla on merkitystä. Paikallisten hankkeiden lisäksi on toteutettu ja suunnitellaan uusia seudullisia hankkeita esim. Turun seudulle.

BHK-kuormitus

Lähde: Lounais-Suomen ympäristökeskus

Orgaaninen aine aiheuttaa vesistöissä yleensä happikatoa ja edistää rehevöitymistä. Suomessa sitä mitataan seitsemän päivän aikana ta-pahtuvana biologisena hapenkulutuksena (BHK7).

Kunnallisten jätevedenpuhdistamoiden prosessit poistavat nykyään orgaanista ainesta erittäin tehokkaasti. Oheisissa taulukoissa ja kaavioissa on kuvattu Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toimialu-eella sijaitsevien jätevedenpuhdistamoiden vesistöön laskema BHK vuosina 1971-2005.

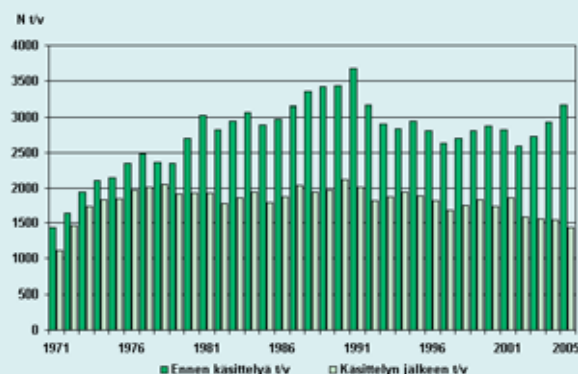

Typikuormitus

Lähde: Lounais-Suomen ympäristökeskus

Typpi aiheuttaa vesistöjen rehevöitymistä. Typenpoistoon on alettu kiinnittää enemmän huomiota 1990-luvulla. Se perustuu pääasiassa typen sitoutumiseen poistettavaan lietteeseen ilman, että puhdistus-prosessi olisi suunniteltu ja rakennettu typenpoistoa silmälläpitäen.

Oheisissa taulukossa ja kaavioissa on kuvattu Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toimialueen kunnallisten jätevedenpuhdistamoiden vesistöön lähtevä typikuormitus vuosina 1971-2005.

4 KESKEISIÄ HAASTEITA TULEVILLE VUOSILLE

4.1 MAAKUNTAOHJELMA ON MAAKUNNAN BUDJETIN JA EDUNVALVONNAN PERUSTA

Seuraavaan on lueteltu maakuntaohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen ja niiden täydennykseksi tarvittavia tärkeitä toimenpiteitä. Hankkeet on eritelty toimintalinjoittain

OSAAMINEN

Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulun konsortio

Hankkeella pyritään lisäämään korkeakoulujen voimavaroja koulutukseen ja tutkimukseen sekä lisäämään korkeakoulujen alueellista ja kansainvälistä vaikuttavuutta.

Piikkiön perustettava maa- ja puutarhatalouden sekä kasvibiologian kehittämistä, opetusta, tutkimusta ja yrittäjyyttä tukeva vierailija- ja kongressikeskus

Hanke on kehitymässä investointihankkeeksi suuruusluokaltaan 2- 3 M€. Hankkeeseen tarvitaan valtionrahoitusta.

Kansallisen ihmisoikeusinstituutin perustaminen

Syrjinnän vastaisen lainsäädäntöä tulisi koota yhteen. Asiaa on pohdittu viimeksi kuluneen vuoden aikana ja hankkeella on mahdollisuuksia edetä.

Maakuntakorkeakoulu

Hanketta on rahoitettu projektivaroin ja rahoitetaan vuonna 2007 TY:n budjetin kautta. Sitä ei ole vakinaistettu jatkorahoituksen epävarmuuden takia.

Turun kulttuuripääkaupunki 2011 –hanke

Esitys jätetty EU:lle ja ministerineuvoston päätös on odotettavissa marraskuussa 2007. Hankkeelle on haettu koko maakunnan tukea mm. projektirahoituksella.

ELINKEINOT

Osakeyhtiömuotoinen pääomarahasto

Valtion rahat hankkeeseen ovat olemassa, kuntien keräysvarat puuttuvat. Varsinais-Suomi on ainoa maakunta, jossa ko. rahastoa ei vielä ole.

Toimenpiteet

Tukeminen ja määrärahojen varaaminen valtion talousarvioon 5M€/vuosi (OPM).

Tukeminen ja 1M€ määrärahojen varaaminen valtion talousarvioon (OPM).

Verkostomaisen instituutin perustamisesta tulee tehdä periaatepäätös.

Toiminta vakinaistamista varten tulee varata vuosittain 0,3 M€ määräraha (OPM).

Valtion budjettiin tulee varata 18 M€ määräraha.

Kuntien osuuden (1-2M€) kokoaminen.

Maakunnan markkinointi

Yhteismarkkinointi maakuntatasolla on kallista esitejakelua. Markkinointi on matkailua lukuun ottamatta yksittäisten toimenpiteiden varassa.

MAAKUNNAN ASEMA JA INFRASTRUKTUURI

Itämerikeskus

Centrum Balticum –keskus aloitti toimintansa 1.1. 2007. Turun kaupunki on varannut keskukselle määrärahoja vuoden 2007 budjetissa (180 000 euroa). Muuten keskuksen toiminnan rahoittamisesta ei ole päätöksiä.

Suomen ympäristöviraston merellistä ympäristöä koskevat tutkimus-tehtävät ja ympäristölupavirasto Turkuun

Vahvistaisi osaltaan meriklusteria ja alan hallintoa Turussa.

Turun matkakeskus

Suunnitelmien mukaan Turun matkakeskus sijaitsee ratapiha-alueen koillis-päässä. Turun kaupunki on jatkanut matkakeskuksen suunnittelua.

Valtatien 8 ja 9 kehittäminen

LVM:n työryhmän esitys runkoverkoiksi sisältää valtatie 8 ja 9 kehittämisen. Valtatie 8 koskeva hanke sisältää mm. Raisio-Nousiainen nelikaistaistuksen ja Laitilan eritasoliittymät. Yhteysvälihanke kustannusarvio on n. 120 M€. Se on suunnitteluvaiheen puolesta valmis toteutettavaksi v. 2010. Turku-Tampere yhteysvälihanke kustannusarvio on n. 50 M€. Hankkeen jatkosuunnitelu käynnistyy v. 2008.

Turku-Toijala –rata

Yli-ikäisen päällysrakenteen uusiminen on käynnistynyt ja valmistuneeksi syksyyn 2007 mennessä. Sisältyy LVM:n ehdotukseen runkoverkoiksi. Tavoitteena on akselipainon nostaminen 25 tonniin. Akselipainon nostaminen ko. radalla on asetettu II kiireellisyysluokkaan.

Nopea Turku-Helsinki –rata

Salon maakuntakaavassa rata on esitetty yhteystarvemerkinnällä. On sovittu ratalinjausta koskevan selvityksen käynnistämisestä. Samanaikaisesti laaditaan vaihemaakuntakaavaa.

Seudulliset joukkoliikennejärjestelyt

Parhailaan laaditaan Turku-Loimaa ja Turku-Salo -rataosille selvitystä henkilöjunaliikenteen toteuttamisedellytyksistä. Laaditaan mm. Uusikaupunki-Turku henkilöjunaliikenteen toteuttamisselvitys.

Itämeren suojelutoimenpiteet

Esityksen tekeminen määrärahan varaamiseksi tulevan kuormituksen vähentämiseksi.

Markkinoinnin pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen liiton omana työnä.

Toimintojen määrittelyn täsmentäminen, käytännön yhteistoimintaverkon muodostaminen sekä rahoitusohjelmasta päättäminen.

Esitys tehty. Hankkeen toteuttamista koskeva edunvalvonta.

Osayleiskaavan kiirehtiminen ja hankkeen toteuttaminen

Valtatien 8 yhteysvälihankeeseen toteuttaminen valtion kymmenvuotiseen investointiohjelmaan kokonaisuudessaan.

Valtatie 9 yhteysväliin suunnittelun käynnistäminen. Edunvalvonta (LM).

Akselipainon nostamistavoitteen toteuttamisen aikais-taminen.

Kaavoituksen ja selvitystyön kiirehtiminen. Hankkeen hyväksymistä koskeva edunvalvonta.

Liikenteellisen selvityksen laatiminen Varsinais-Suomen olemassaolevilta radoilta yhdessä RHK:n ja LVM:n kanssa. Tavoitteena maakunnallinen paikallisjunaliikenne. Kuntien rahoituksen varmistaminen liikenteen järjestämistä varten.

Joukkoliikenteen voimakkaampi edistäminen lisäämällä joukkoliikenteen tukea. Henkilöliikennemäärärahojen lisääminen valtion budjettiin (lippujen hintjen tukeminen) (LM).

Örön väylä

Sisältyy merenkululaitoksen kehittämisohjelmaan. Valtion viranomaisten erilaiset intressiristiriitot takia hanketta ei ole saatu toteutettua.

Turun kehätie (kantatie 40)

Naantalın satamayhteyttä ja Tuulisuon eritasoliittymää parannetaan. Osan Kausela-Kirismäki nelikaistaistus edellyttää yleissuunnitelman päivittämistä. Hankkeen kustannusarvio 50 M€.

Saariston rengastie

Rengastien vakinaistamiseksi sekä palvelutason säilyttämiseksi on saatu alustavia lupauksia ministeriön ja Merenkululaitoksen tahoilta

Tietoyhteiskuntastrategia

Maakunnan tietoyhteiskuntastrategia vanhentunut

HYVINVOINTI

Varsinais-Suomen maahanmuuttopoliittinen toimintaohjelma

Ohjelma valmistumassa.

Kunta- ja palvelurakennemuutos

Kunnat laativat lain mukaisia selvityksiä. Kuntaliitoksia on vireillä.

Sosiaalialan kehittämissyksiköt

Päätös lastensuojelun kehittämissyksikön perustamisesta kotipaikkana Kaarinan kaupunki. Uusia kehittämissyksiköitä perustetaan.

Rakennemuutosohjelmat

Vakka-Suomen seutukunta on nimetty äkillisen rakennemuutoksen alueeksi vuoden 2008 loppuun saakka

Sosiaalipäivystys

Päivystystä ei ole järjestetty kaikissa maakunnan kunnissa.

YMPÄRISTÖ

Pro Saaristomeri –ohjelma

Pro Saaristomeri-ohjelman jatkamisesta 2007-2013 on allekirjoitettu sopimus.

Periaatepäätöksen tekeminen väylän avaamisesta liikenteelle

Edunvalvonta Kausela-Kirismäki nelikaistaistuksen saamisesta totetutsohjelmaan sekä hankkeen suunnitelluvalmiuden parantaminen (LM).

Vakinaistaminen palvelutaso säilyttäen. Määrärahojen varaaminen valtion talousarvioon (LM).

- Iso Rengastie 0,24 M€

- Pieni Rengastie 0,13 M€

- yhteysalusliikennelaiturit 0,30 M€

Ajankohtaistetaan ja sovitaan ajan tasalla pidon vastuista.

Sovitetaan ohjelman seutukunnittaisesta toteuttamisesta.

Tukeminen ja toteuttaminen.

Toimintojen siirtäminen sosiaalialan osaamiskeskuksen yhteyteen. Kiireellisempänä alana lastensuojelun kehittämissyksikön toiminnan vakinaistaminen ja päihdetyö (STM).

Seutukunnittaisten riskien kartoittaminen äkillisiin rakennemuutoksiin vaikuttavista tekijöistä ja ohjelmien laadintaan varautuminen.

Päivystyksen järjestäminen maakunnallisena ja ylihallinnonaloittaisena.

Varmistetaan määrärahat ohjelman toteuttamiseksi ja Pro Saaristomeri- esikunnan vakinaistamiseksi 0,1 M€/vuosi (YM).

Suojeluohjelmat ja Natura 2000 –verkosto

Toteutetaan maanhankintaan varattujen määrärahojen puitteissa.
Saaristomeren ja Kurjenrahkan kansallispuistojen maanhankinta 2,7 M€

Turun kaupunkiseudun tekopohjavesijärjestelmä

Turun seudun tekopohjavesihankkeelle on myönnetty ympäristöluvut. Kustannusarvio 96 M€, josta valtion osuus on 17 M€

Toteuttamisen edellyttämien määrärahojen varmistaminen valtion talousarvioon 40 M€ (YM).

Rahoituksen turvaaminen ja toteuttaminen 17 M€ (YM).

4 CENTRALA UTMANINGAR FÖR DE KOMMANDE ÅREN

4.1 LANDSKAPSPROGRAMMET ÄR UNDERLAGET FÖR LANDSKAPET BUDGET OCH INTRESSEBEVAKNINGEN

I det följande har de nödvändiga viktiga åtgärderna för att genomföra landskapsprogrammets åtgärder och som komplettering till dem blivit uppräknade. Projekten har specificerats enligt prioriterade insatsområden.

KOMPETENS

Ett konsortium mellan Åbo universitet och Åbo handelshögskola.

Strävan är att genom projektet utöka högskolornas resurser för utbildning och forskning samt att öka högskolornas regionala och internationella effektverkan.

I Pikis skall ett gäst- och kongresscentrum inrättas som stöd för att utveckla lantbruk och trädgårdsodling, forskning och entreprenörskap

Projektet håller på att utvecklas till ett investeringsprojekt av storleksklassen 2-3 M€. För projektet behövs statlig finansiering.

Inrättande av ett nationellt institut för mänskliga rättigheter

Lagstiftningen mot diskriminering borde samlas. Frågan har dryftats under det senaste året och det finns möjligheter för projektet att framskrida.

En landskaphögskola

Projektet har finansierats med projektmedel och det finansieras år 2007 vid Åbo universitets budget. Det har inte etablerats på grund av den osäkra fortsatta finansieringen.

Projektet Åbo som kulturhuvudstad 2011

Framställningen har lämnats till EU och ministerrådets beslut kan motses i november 2007. Hela landskapets stöd för projektet har sökts bl.a. genom projektfinansiering.

NÄRINGARNA

En kapitalfond i form av ett aktiebolag

Statspengar för projektet finns, kommunernas insamlade medel saknas. Egentliga Finland är det enda landskap som ännu inte har denna aktuella fond.

Åtgärder:

Stöd och reservering av anslag i statsbudgeten
5 M€/år(UM).

Stöd och reservering av anslag av 1M€ i statsbudgeten (UM).

Ett principbeslut bör fattas om grundande av ett nätverksmässigt institut.

Verksamheten bör inlemmas i en permanent finansiering, med ett årliganslag av 0,3M€ i statsbudgeten (UM).

I statsbudgeten bör 18 M€ reserveras (olika ministerier).

Sammanställande av kommunernas andel av (1-2M€)

Marknadsföringen av landskapet

Den samfälliga marknadsföringen på landskapsnivå är en dyr utdelning av broschyrer. Marknadsföringen är med undantag för turismen beroende av enskilda åtgärder.

LANDSKAPETS STÄLLNING OCH INFRASTRUKTUR

Östersjöcentret

Centrum Balticum-centret inledde sin verksamhet 1.1.2007. Åbo stad har reserverat anslag för centret i budgeten år 2007 (180 000 euro). Annars finns inga beslut om finansiering av centrets verksamhet.

Finlands Miljö tillståndsverks forskningsuppdrag om den maritima miljön och miljö tillståndverket till Åbo

Det skulle för sin del förstärka handsklustret och förvaltningen på området i Åbo.

Åbo resecentral

Enligt planerna är Åbo resecentral belägen i nordöstra ändan av bangårdsområdet. Åbo stad har fortsatt planeringen av resecentralen.

Utveckling av riksväg 8 och 9

Kommunikationsministeriets förslag till stamnät innehåller ett utvecklande av riksväg 8 och 9. Projektet för riksväg 8 innehåller bl.a. ombyggnaden av bl.a. Reso-Nousis till fyrfilig väg och planskilda korsningar i Letala. Kostnadsförslaget för projektet för förbindelsesträckan är c. 120 M€. Det är med hänsyn till planeringsberedskapen färdigt att genomföras år 2010. Kostnadsförslaget för projektet för förbindelsesträckan Åbo-Tammerfors är c. 50 M€. Den fortsatta planeringen av projektet torde inledas år 2008.

Järnvägen Åbo-Toijala

Förnyandet av den föråldrade beläggingsstrukturen har inletts och den torde bli färdig före hösten 2007. Projektet ingår i kommunikationsministeriets förslag till stamnät. Målet är att höja axeltrycket till 25 ton. En höjning av axeltrycket på banan i fråga har placerats i II prioriteringsklassen.

En snabb järnväg Åbo-Helsingfors

I landskapsplanen för Salo har banan föreslagits med beteckningen förbindelsebehov. man har kommit överens om att inleda en utredning om bansträckningen. Samtidigt görs en etapp landskapsplan upp.

Uppgörande av en plan på lång sikt för marknadsföringen som förbundets eget arbete.

En precisering av definitionen av verksamheterna, bildande av ett samverkande nät samt beslut om finansieringsbasen.

Förslaget gjort. Försnabbade intressebevakningsåtgärder.

Påskyndande av delgeneralplanen och genomförande av projektet.

Förverkligande av förbindelseruttsprojektet av riksväg 8 till statens tioåriga investeringsprogram i sin helhet. Inledande av planeringen av riksväg 9 Intressebevakning (KM).

Tidigareläggning av genomförande av målet för att höja axeltrycket.

Påskyndande av planläggningen och utredningsarbetet. Intressebevakning av att projektet blir godkänt.

De regionala kollektivtrafikarrangemangen

Som bäst görs en utredning av förutsättningarna att genomföra persontågtrafik på banavsnitten Åbo-Loimaa och Åbo-Salo. Bl.a. uppgjorts en rapport om genomförande av persontågtrafik Nystad-Åbo.

Öröfarleden

Ingår i sjöfartsverkets utvecklingsplan. På grund av olika intressekonflikter mellan statsmyndigheterna har projektet inte kunnat genomföras.

Åbo ringväg (stamväg 40)

Förbindelsen till Nådendals hamn och den planskilda korsningen i Tuulisuo förbättras. En del av ombyggnaden till fyrfilig väg Kausela-Kirsimäki förutsätter att utredningsplanen uppdateras. Projektets kostnadsförslag 50 M€.

Skärgårdens Ringväg

För att etablera ringvägen samt bevara servicenivån har preliminära löften erhållits från ministeriet och Sjöfartsverket .

Strategi för informationssamhället

Landskapets strategi för informationssamhället är föråldrad.

VÄLFÄRD

Ett invandrarpolitiskt handlingsprogram för Egentliga Finland.

Programmet håller på att färdigställas.

Kommun- och servicestrukturreformen

Kommunerna gör upp utredningar enligt lagen. Kommunsammanslagningar är aktuella.

Utvecklingsenheterna på det sociala området

Beslut om att inrätta en utvecklingsenhet för barnskydd med staden S:t Karins som hemort. Nya utvecklingscentrum inrättas.

Utarbetande av en trafikutredning om de existerande banavsnitten i Egentliga Finland i samarbete med Banförvaltningscentralen RHK och kommunikationsministeriet KM. Som målsättning är en lokal persontågtrafik på landskapsnivå. Tryggande av en kommunal finansiering för trafiken.

Intensifierat främjande av kollektivtrafiken genom att öka stödet av kollektivtrafiken i statsbudgeten (stödjan- de av biljettpiserna) (KM).

Fattande av ett principbeslut om att öppna farleden för trafiken.

Intressebevakning av att inlemma ombyggnaden i fyrfilig väg Kausela-Kirismäki till verkställighetsplanen samt förbättrande av planeringsfärdigheten (KM).

En etablering med bevarande av servicenivån. Reserve- ring av anslag i statsbudgeten, (KM)
- Stora Ringvägen 0,24 M€
- Lilla Ringvägen 0,13 M€
- Förbindelse båtsbryggorna 0,30 M€

Uppdateras och avtalas om ansvarerna för uppdateringen.

Avtalas om att genomföra programmet regionkommun- vis.

Stödjande och genomförande.

Överföring av funktionerna i anslutning till kompeten- scentrumen för socialsektorn. Det mest brådskande området att etablera verksamheten för barnskyddets utvecklingsenhet och missbrukarbetet.

Strukturomvandlingsprogram

Regionkommunen Vakka-Suomi har utsetts som ett område med akut strukturomvandling ända fram till utgången av år 2008.

Socialjour

Jour har inte ordnats i alla kommuner i landskapet.

MILJÖ

Pro Skärgårdshavet-programmet.

Ett avtal om att förlänga PRO Skärgårdshavet-programmet 2007-2013 har undertecknats.

Skyddsprogrammen och nätverket Natura 2000

Genomförs inom ramen för de anslag som reserverats för markförvärv. markförvärv för Skärgårdshavets och Kurjenrahka nationalparker 2,7 M€.

Systemet för konstgjort grundvatten för Åbo stadsregion

Miljötillstånd har beviljats för projektet konstgjort grundvatten för Åbo stadsregion. Kostnadsförslaget 96 M€, av vilket statens andel är 17 M€.

En kartläggning av riskerna regionkommunvis för faktorer som vållar akuta strukturomvandlingar och reserverig för att göra upp program.

Ordnandet av jour på landskapsnivå och över förvaltningsområdena.

Säkras anslagen för att genomföra programmet och etablera staben för programmet Pro Skärgårdshavet 0,1 M€/år (MM).

Säkrande av anslagen som förutsätts för genomförandet i statsbudgeten 40 M€ (MM).

Tryggande och genomförande av finansieringen 17 M€ (MM).

Varsinais-Suomen maakuntaohjelman seurantaindikaattorit, toteutunut kehitys

Väestö	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Väkiluku	447 103	449 293	450 968	452 444	453 745	455 584	457 789
Vieraskielisiä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi tai saame)	10 022	11 271	12 181	12 903	13 548	14 378	15 411
Ulkomaalaisia	9 392	10 352	10 941	11 192	10 942	11 131	11 701
Syntyneiden enemmitys	223	169	60	209	459	249	354
Kokonaisnettomuutto	1 344	2 016	1 655	1 264	824	1 603	1 870
Työllisyys	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Työttömyysaste (%)	11,5	10,3	10,3	10,1	10,3	9,2	7,9
Työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) joista alle 25-vuotaita	25 103 3 323	22 771 3 001	22 937 3 144	22 538 2 986	22 726 2 950	20 484 2 297	17 702 1 785
Työllisyysaste (%) (työvoimatutkimus)	69,6	69,5	70,2	69,5	67,9	70,8	72,3
Työllisyysaste (%) *	66,2	66,1	66,0	65,6	66,9	66,9	*
Taloudellinen huoltosuhde*	1,26	1,27	1,27	1,29	1,27	1,23	*
Työpaikkoja*	195 164	194 993	195 216	193 432	195 348	*	*
Työlliset*	197 908	198 317	198 472	197 332	199 819	203 975	*
Yrittäjät ja yksityisen sektorin työpaikat*	137 789	138 142	138 193	135 749	137 989	*	*
Yritystoiminta ja elinkeinoelämä	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Toimivia yrityksiä (31.12.)	21 932	22 296	22 569	23 020	23 491	24 282	25 000
Toimipaikkoja	23 005	23 475	23 746	23 884	24 368	24 979	*
Arvonlisäys/asukas käyvin hinnoin, €	21 363	21 784	24 392	23 540	24 912	25 125	*
Arvonlisäys/asukas käyvin hinnoin, koko maa=100 ***	96,0	92,3	100,9	96,9	98,2	96,6	*
Koulutus	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tutkinnon suorittanut väestö, osuus 15-vuotta täyttäneistä (indeksoituna koko maa =100)	58,9 (99,2)	59,7 (99,2)	60,6 (99,3)	61,4 (99,2)	62,3 (99,4)	63,0 (99,4)	*
Korkea-asteen tutkinnon suorittanut väestö, osuus 15-vuotta täyttäneistä (indeksoituna koko maa =100)	22,9 (98,3)	23,2 (97,9)	23,7 (97,9)	24,1 (98,0)	24,6 (98,4)	24,9 (98,0)	*
Toimeentulo ja hyvinvointi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Toimeentulotukea saaneet, osuus väestöstä	8,0	7,7	7,6	7,8	7,0	6,5	*
Toimeentulotukea saaneet 25-64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisistä	7,6	7,4	7,3	7,4	6,7	6,3	*
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisistä	2,2	2,1	2,2	2,1	1,8	1,7	*
Toimeentulotukea saaneet 18-24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisistä	15,6	15,0	15,1	15,7	14,3	12,8	*
Yksinhuoltajaperheet, osuus lapsiperheistä	19,9	20,0	20,1	20,4	20,4	20,6	*
Sairastavuusindeksi (koko maa = 100), ikävakioitu **	94,4	94,4	94,3	95,7	95,3	94,9	*
Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17-24-vuotiaita, osuus (per 1000) vastaavanikäisistä	122,2	121,9	121,4	119,2	116,0	*	*
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat, osuus (per 1000) vastaavanikäisistä	9,4	10,1	10,0	9,4	10,0	11,0	*
Poliisin tietoon tulleet väkivaltarikokset (per 1000 asukasta)	5,1	5,5	5,6	5,7	5,9	5,8	*
Kuntatalous	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tuloveroprosentti	17,48	17,50	17,61	17,83	17,84	17,92	17,92
Vuosikate/asukas, €	267	373	506	216	146	95	*
Verotulot/asukas, €	2 438	2 685	2 697	2 514	2 542	2 618	*
Valtionosuudet/asukas, €	658	738	810	866	997	1 070	*
Lainakanta/asukas, €	718	651	600	595	695	1 100	*
Konsernilainakanta/asukas, €	2 563	2 678	2 741	2 840	2 943	3 218	*
Investoinnit/asukas, €	400	397	418	442	450	648	*
Vuosikate/investoinnit	67	94	121	49	33	15	*

Lähteet: Tilastokeskus, Työministeriö, Sotkanet ja Kuntaliitto

* Työssäkäyntitilaston mukaan, ** V-S:n sairaanhoitopiirin mukainen aluejako

